

KOLONIE GORKÉHO A BOYS TOWN. ROZDÍLY A PODOBNOSTI

GORKY COLONY AND BOYS TOWN. DIFFERENCES AND SIMILARITIES

Hessová Lenka

Klíčová slova: kolonie Gorkého, Boys Town, převýchova

Key words: Gorky Colony, Boys Town, re-socialisation

Příspěvek se zabývá převýchovnými modely užívanými v Kolonii Gorkého (bývalý SSSR) a Boys Town (USA). Oba projekty vznikly ve 20. letech 20. století a pracovaly s mládeží vykazující rizikové chování. KG byla založena Makarenkem opovrhujícím teoriemi o psychologii dítěte. Prevýchovu postavil na formulaci jasných požadavků a zákonu o pohybu vpřed. KG zanikla r. 1928, v té době měla 300 chovanců. BT založil katolický kněz Flanagan vyzdvihující individualitu každého dítěte. Výchovnou metodou mu byl respekt k druhým a křesťanská láska. BT funguje dodnes a pomohlo 32 000 dětem. V případě KG i BT byla silným motivačním faktorem hra (v KG hra na armádu, v BT hra na město). Prostřednictvím hry se mohl každý chovanec podílet se na organizaci celého projektu.

Cílem studie je porovnání obou převýchovných modelů. Při komparaci postupují podle Hilker (Hilker, 1962 in Walterová, 2006). Popisují oba modely v kontextu prostředí a doby. Uvádím politické, sociální a kulturní souvislosti ve 20. letech 20. století a představuji vůdčí osobnosti obou projektů. Vymezují významové jednotky (např. aspekty převýchovy) a stanovují ukazatele (např. koedukované zařízení – nekoedukované zařízení). Po definování významových jednotek a ukazatelů stavím oba modely do juxtapozice, aby mohly být objektivně interpretovány a porovnány s důrazem na podobnosti a odlišnosti.

Studie dokazuje, že i přes některé rozdíly oba modely vykazovaly velké množství shodných prvků. O udržitelnosti projektů do současnosti rozhodla geografická poloha a politické zázemí.

Abstract: In this paper I compare and contrast two experimental models concerning re-socialisation of youth at risk. Both experiments were initiated by enthusiastic individuals and were set in the 1920s in very different locations. I will use Hilker's comparison method, which means that I will first describe the background of the two models focusing on location, political situation and socio-cultural atmosphere. I will also briefly introduce the founders of Gorky Colony and Boys Town. I will define content units and their markers which I will

then place in juxtaposition to objectively observe and analyse similarities and differences. The study shows that there were many identical aspects in both experiments and their future life was mainly determined by the political background and location.

Literatura/References:

- Pecha, L. (1999). *Krutá poema. Makarenko - jak ho neznáme*. Brno: Doplněk.
- Stevens, C. (2013). *I remember father Flanagan*. Bloomington: iUniverse, Inc.
- Walterová, E. (2006). *Srovnávací pedagogika. Vývoj a proměny v globálním kontextu*. Praha.